

Buddhadhamma Integration for Caring Elderly of Local Administration in Mae Yang Hor Sub-district at Rong Kwang District in Phrae Province

Pariwat Soparat^{1*} and Sayan Innunjai²

¹ Master's degree students, Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Phrae Campus, Thailand

² Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Phrae Campus, Thailand

* Corresponding author. E-mail: pariwatsoparat25@gmail.com

ABSTRACT

This research article aims to (1) study the level of quality of life care for the elderly by local administrators in Mae Yang Hor Subdistrict, (2) examine the relationship between the principles of Brahmvihara and the quality of life care for the elderly by local administrators in Mae Yang Hor Subdistrict, and (3) present the integration of the principles of Brahmvihara in the quality of life care for the elderly by local administrators in Mae Yang Hor Subdistrict, Rong Kwang District, Phrae Province. This study employs a mixed-methods research approach, consisting of (1) quantitative research, collecting data through questionnaires from a sample group of 249 people, and analyzing the data using descriptive statistics, including mean and standard deviation, and (2) qualitative research, using structured in-depth interviews to analyze the data descriptively. The results of the study found that: 1) the overall level of quality of life care for the elderly is high; 2) the relationship between the principles of Brahmvihara and the quality of life care for the elderly is positively correlated at a high level with statistical significance; and 3) the integration of the principles of Brahmvihara in the quality of life care for the elderly includes: (1) Metta (loving-kindness), (2) Karuna (compassion), (3) Mudita (sympathetic joy for the elderly in the community), and (4) Upekkha (equanimity), adhering to government regulations and demonstrating integrity in the duty of caring for the elderly.

Keywords: Brahmvihara Principles, Quality of Life for The Elderly, Integration

การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของผู้บริหารท้องถิ่น ในตำบลแม่ยางฮ่อ อำเภอร่องวาง จังหวัดแพร่

ปวีรรัต โสภารัตน์^{1*} และ สายัณห์ อินันใจ²

¹ นิสิตระดับปริญญาโท คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ ประเทศไทย

² คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ ประเทศไทย

* Corresponding author. E-mail: pariwatsoparat25@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาระดับการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของผู้บริหารท้องถิ่นในตำบลแม่ยางฮ่อ (2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักพรหมวิหารธรรมกับการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของผู้บริหารท้องถิ่นในตำบลแม่ยางฮ่อ (3) เพื่อนำเสนอการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของผู้บริหารท้องถิ่นในตำบลแม่ยางฮ่อ อำเภอร่องวาง จังหวัดแพร่ การศึกษานี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ดังนี้ (1) การวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 249 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ (2) การวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการพรรณนาความ ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักพรหมวิหารธรรมกับการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ โดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวก ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 3) การบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ดังนี้ (1) เมตตา ความรักใคร่ (2) กรุณา ความสงสาร (3) มุทิตา ความยินดีกับผู้สูงอายุในชุมชน และ (4) อุเบกขา ความวางใจเป็นกลาง ยึดกฎระเบียบของทางราชการเป็นหลัก และมีความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่ในการดูแลผู้สูงอายุ

คำสำคัญ: พรหมวิหารธรรม, คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ, การบูรณาการ

© 2025 JSDP: Journal of Spatial Development and Policy

บทนำ

ประเทศไทยกำลังเผชิญกับความท้าทายจากการเข้าสู่สังคมสูงวัย ซึ่งเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 และคาดว่าจะถึงระดับสูงสุดในปี พ.ศ. 2574 โดยประชากรสูงอายุจะมีสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 28 ของประชากรทั้งหมด การเปลี่ยนแปลงนี้เกิดจากความก้าวหน้าทางการแพทย์และอัตราการเกิดที่ลดลง ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะภาระของประชากรอายุ 40 ปีขึ้นไปที่ต้องดูแลตนเอง ครอบครัว และผู้สูงอายุในครัวเรือน รวมถึงภาระภาษีที่เพิ่มขึ้น (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2565) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้วางรากฐานทางกฎหมายเพื่อรองรับการดูแลผู้สูงอายุอย่างครอบคลุม โดยกำหนดให้รัฐต้องจัดระบบสาธารณสุขที่จำเป็น รวมถึงการเข้าถึงบริการสาธารณสุขและการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ การจัดกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้สูงอายุพัฒนาทักษะและความรู้จะช่วยให้พวกเขามีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและมีส่วนร่วมในสังคมอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ รัฐยังต้องจัดสวัสดิการและบริการทางสังคมต่าง ๆ เช่น เบี้ยยังชีพ และการดูแลสุขภาพ เพื่อให้ผู้สูงอายุ โดยเฉพาะผู้ที่ขาดแคลน สามารถมีชีวิตที่มีคุณค่าและไม่ถูกทอดทิ้ง (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2560)

หลักพรหมวิหาร คือหลักธรรม 4 ประการที่ช่วยให้มีจิตใจที่เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา ทำให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสงบสุข และมีความสุขที่แท้จริง ประกอบด้วย เมตตา คือความรัก ความปรารถนาดี อยากให้ผู้อื่นมีความสุข กรุณา คือความสงสาร อยากช่วยให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ เมื่อเห็นใครกำลังลำบากหรือประสบปัญหา ก็อยากเข้าไปช่วยเหลือหรือบรรเทาทุกข์นั้น มุทิตา คือความพลอยยินดี เมื่อเห็นผู้อื่นได้ดี มีความสุข หรือประสบความสำเร็จก็รู้สึกดีใจไปกับเขาด้วย ไม่มีความรู้สึกอิจฉาริษยา อุเบกขา คือการวางใจเป็นกลาง ไม่เอนเอียง ไม่ยึดติดในผลลัพธ์ ไม่ว่าผู้อื่นจะทำดีหรือ

ทำไมดีก็ควรพิจารณาและทำความเข้าใจตามความเป็นจริง โดยไม่ปล่อยให้ความรู้สึกส่วนตัวมาครอบงำ หลักพรหมวิหารธรรมทั้ง 4 ประการนี้เป็นรากฐานสำคัญของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข การฝึกฝนและนำมาใช้ในชีวิตประจำวันจะช่วยให้มีจิตใจที่เมตตา อ่อนโยน และเข้าใจผู้อื่นมากขึ้น ซึ่งจะนำมาซึ่งความสุขที่ยั่งยืนทั้งต่อตัวเองและผู้อื่นในสังคม การบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของผู้บริหารท้องถิ่นนั้น มีความสำคัญอย่างยิ่ง หลักธรรมเหล่านี้เป็นหัวใจสำคัญที่ทำให้การดูแลผู้สูงอายุมีประสิทธิภาพและยั่งยืน เป็นรากฐานที่ทำให้การพัฒนาและดูแลผู้สูงอายุเป็นไปอย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพสูงสุด ความเมตตา จะจัดสรรสวัสดิการและสิ่งอำนวยความสะดวกด้วยใจ ความกรุณา ผลักดันให้เข้าถึงบริการทางการแพทย์และแก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วน มุทิตา ช่วยสร้างขวัญกำลังใจให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีคุณค่าและมีส่วนร่วมในชุมชน และอุเบกขา นำมาซึ่งความยุติธรรมและความเสมอภาคในการบริหารจัดการ การนำหลักธรรมเหล่านี้มาประยุกต์ใช้ไม่เพียงแต่สร้างแรงจูงใจและความร่วมมือในการทำงานระหว่างบุคลากรและชุมชนเท่านั้น แต่ยังช่วยลดความขัดแย้งและยกระดับคุณค่าทั้งของผู้ให้ (ผู้บริหารท้องถิ่น) และผู้รับ (ผู้สูงอายุ) คือ หัวใจสำคัญของการสร้างสังคมที่เปี่ยมด้วยความสุข ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และความยั่งยืนสำหรับผู้สูงอายุในระยะยาว เป็นแนวทางที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุอย่างแท้จริงและยั่งยืนในทุกมิติ (กุลิสรา อินอัญชัย, 2566)

จากความสำคัญและความจำเป็นดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของผู้บริหารท้องถิ่นในตำบลแม่ยางฮ่อ อำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่ การศึกษาหัวข้อนี้ในตำบลแม่ยางฮ่อ ซึ่งเป็นพื้นที่ชนบทของประเทศไทยที่มีสัดส่วนประชากรผู้สูงอายุสูงกว่าพื้นที่เมือง เป็นการตอบสนองต่อแนวโน้มที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการจัดสวัสดิการและกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ เช่น การจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุและกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ นอกจากนี้ วัดยังเป็นศูนย์กลางของชุมชนที่ชาวบ้านเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาอย่างสม่ำเสมอ ทำให้หลักธรรมคำสอนมีบทบาทในชีวิตประจำวัน การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 (เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา) จะช่วยเพิ่มศักยภาพของผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน การศึกษานี้มีเป้าหมายเพื่อเตรียมการรองรับสังคมสูงวัยอย่างเป็นระบบในทุกมิติ ทั้งเศรษฐกิจ สภาพแวดล้อม สุขภาพ และสังคม เนื่องจากปัจจุบันยังขาดการดูแลและเอาใจใส่จากบุตรหลานและสมาชิกในครอบครัว ส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจของผู้สูงอายุที่รู้สึกด้อยค่า ว่าเหงา และซึมเศร้า ดังนั้น การดูแลและช่วยเหลือผู้สูงอายุจึงเป็นเรื่องละเอียดอ่อนที่ทุกภาคส่วน ทั้งครอบครัว องค์กรภาครัฐ สถานบริการสุขภาพ องค์กรศาสนา สถาบันการศึกษา และองค์กรชุมชน จะต้องให้ความสำคัญเพื่อให้การดูแลและช่วยเหลือผู้สูงอายุเป็นไปอย่างครบถ้วนในทุกมิติ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของผู้บริหารท้องถิ่นในตำบลแม่ยางฮ่อ อำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักพรหมวิหารธรรมกับการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของผู้บริหารท้องถิ่นในตำบลแม่ยางฮ่อ อำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่
3. เพื่อนำเสนอการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของผู้บริหารท้องถิ่นในตำบลแม่ยางฮ่อ อำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ยางฮ่อ อำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่ 6 หมู่บ้าน จำนวน 659 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ยางฮ่อ, 2567)

กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, T., 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และระดับความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ดังนั้น จะได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 249 คน การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้หลักการสุ่มแบบแบ่งชั้น

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยมีขั้นตอนการสร้าง การตรวจสอบและการพัฒนาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

2.1.1 การสร้างเครื่องมือ

1) ศึกษาวรรณกรรม หลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร ตำรา และสร้างเครื่องมือเป็นแบบบันทึกเอกสาร เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและนำมาวิเคราะห์ เก็บผลการวิเคราะห์ไว้ในแบบบันทึกเอกสาร

2) นำความรู้และแนวคิดที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาประมวลผลเพื่อกำหนดโครงสร้างของเครื่องมือและขอบเขตเนื้อหา โดยการสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้สอบถามเกี่ยวกับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของผู้บริหารท้องถิ่นในตำบลแม่ยางฮ่อ อำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ โดยนำข้อมูลมาสรุปประเด็นจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์มาจัดทำเป็นข้อคำถามในแบบสอบถาม จำนวนตามตัวแปรทั้ง 10 ตัวแปร รวมข้อคำถามทั้งสิ้น 40 ข้อคำถาม ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน จากนั้น นำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) พิจารณาจากค่า IOC มากกว่า 0.60 ขึ้นไป

3) นำความรู้และแนวคิดที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าและผลการวิเคราะห์องค์ประกอบมาเป็นฐานในการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลและนำมาวิเคราะห์เพื่อหาคุณภาพ ความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือ

2.1.2 การพัฒนาคุณภาพเครื่องเชิงปริมาณ

โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน 5 ท่าน หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 30 ชุด เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach, 1971) โดยเครื่องมือการวิจัยได้ค่าของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.907 ซึ่งมีความเหมาะสมในการนำแบบสอบถามไปใช้

2.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth Interview) แบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended Questionnaire) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 9 รูปหรือคน แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ซึ่งมีคุณสมบัติสอดคล้องกับประเด็นการวิจัย ดังนี้ กลุ่มนักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 2 รูป, กลุ่มนักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 2 คน, กลุ่มผู้นำท้องที่ จำนวน 3 คน และกลุ่มผู้บริหารและนักการเมืองท้องถิ่นท้องถิ่น จำนวน 2 คน

2.2.1 การสร้างเครื่องมือ

1) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสัมภาษณ์

2) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ โดยพิจารณาถึงรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้

3) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์

4) สร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อนำมาวิเคราะห์

2.2.2 การพัฒนาคุณภาพเครื่องเชิงคุณภาพ

โดยการนำแบบสัมภาษณ์ ที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน 5 ท่าน

3. สมมุติฐานการวิจัย

สมมุติฐานที่ 1 หลักพรหมวิหารธรรมมีความสัมพันธ์กับการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของผู้บริหารท้องถิ่นในตำบลแม่ยางฮ่อ อำเภอร่องขาว จังหวัดแพร่

สมมุติฐานที่ 2 ด้านเมตตา ความรัก มีความสัมพันธ์กับการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของผู้บริหารท้องถิ่นในตำบลแม่ยางฮ่อ อำเภอร่องขาว จังหวัดแพร่

สมมุติฐานที่ 3 หลักกรุณา ความสงสาร มีความสัมพันธ์กับการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของผู้บริหารท้องถิ่นในตำบลแม่ยางฮ่อ อำเภอร่องขาว จังหวัดแพร่

สมมุติฐานที่ 4 หลักมูทิตา ความเห็นดี มีความสัมพันธ์กับการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของผู้บริหารท้องถิ่นในตำบลแม่ยางฮ่อ อำเภอร่องขาว จังหวัดแพร่

สมมุติฐานที่ 5 หลักอุเบกขา ความวางใจเป็นกลาง มีความสัมพันธ์กับการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของผู้บริหารท้องถิ่นในตำบลแม่ยางฮ่อ อำเภอร่องขาว จังหวัดแพร่

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การวิจัยเชิงปริมาณในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังนี้

1) ผู้วิจัยทำหนังสือถึงกำนันตำบลแม่ยางฮ่อ อำเภอร่องขาว จังหวัดแพร่ ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ยางฮ่อ อำเภอร่องขาว จังหวัดแพร่ และกำนันตำบลแม่ยางฮ่อ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากประชาชนเกี่ยวกับการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของผู้บริหารท้องถิ่นในตำบลแม่ยางฮ่อ อำเภอร่องขาว จังหวัดแพร่

2) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปเก็บข้อมูล โดยนำแบบสอบถามจำนวน 249 ฉบับ แจกกับประชาชนที่มีอายุ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป

3) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทาง สังคมศาสตร์

4.2 ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1) ทำหนังสือถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์

2) ทำการนัดวัน เวลา และสถานที่กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อสัมภาษณ์ตามที่กำหนดไว้

3) ดำเนินการสัมภาษณ์ตามวัน เวลาและสถานที่ที่กำหนดนัดไว้ จนครบทุกประเด็น โดยขออนุญาตใช้วิธีการจดบันทึก บันทึกเสียงและถ่ายภาพประกอบการสัมภาษณ์

4) นำข้อมูลดิบที่ได้มารวบรวมเพื่อวิเคราะห์โดยวิธีการที่เหมาะสมและนำเสนอต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

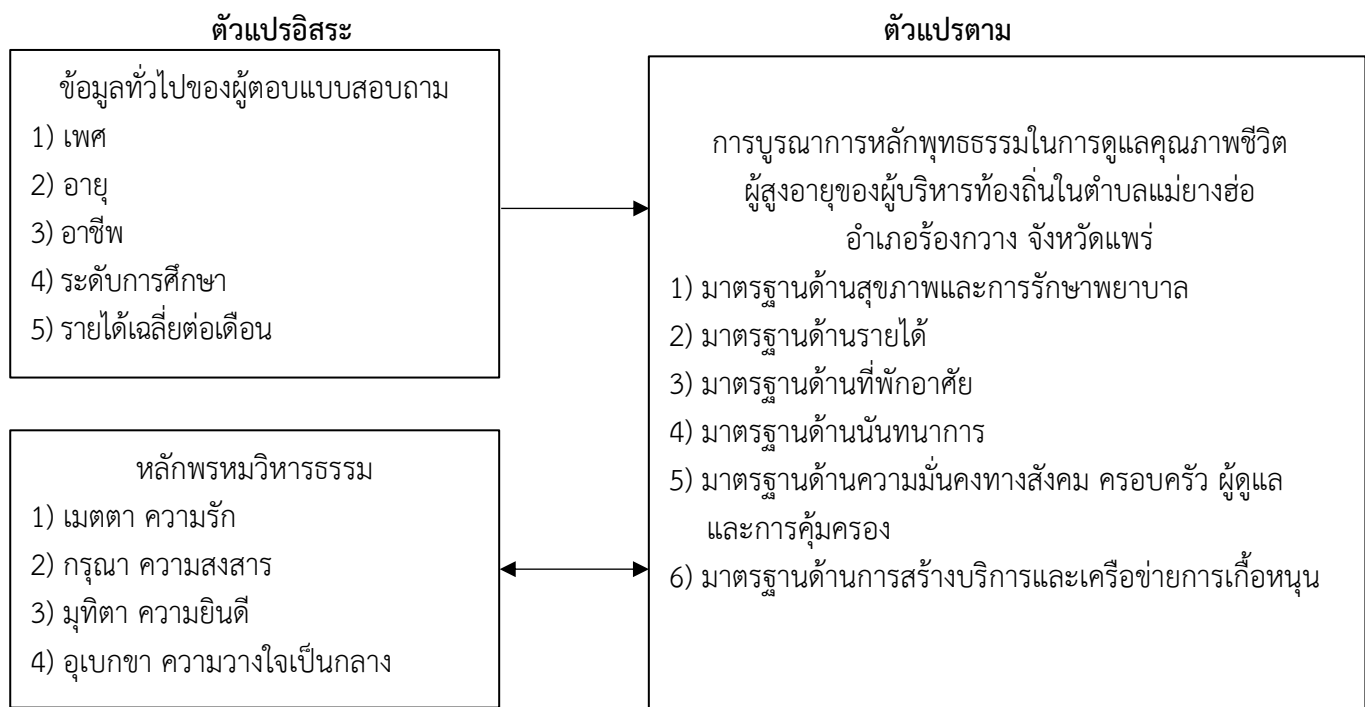
5.1 สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและพรรณนา ระดับการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของผู้บริหารท้องถิ่นในตำบลแม่ยางฮ่อ อำเภอร่องขาว จังหวัดแพร่ สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การโยงเข้ากับกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลให้มีความกว้างขึ้น และนำไปสู่การอ้างอิงกับข้อมูลอื่น ๆ ได้

5.2 สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และการทดสอบสมมุติฐาน โดยพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างหลักพรหมวิหารธรรมกับการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของผู้บริหารท้องถิ่นในตำบลแม่ยางฮ่อ อำเภอร่องขาว จังหวัดแพร่ ว่ามีมากน้อยเพียงใด โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์ (Correlation Coefficient) วัดระดับความสัมพันธ์ของตัวแปร และผู้วิจัยได้เลือกใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product

Moment Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบสมมติฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยทั่วไปนิยมใช้สัญลักษณ์ (r) แทนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของกลุ่มการบอกระดับหรือขนาดของความสัมพันธ์ จะใช้ตัวเลขของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ หากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเข้าใกล้ -1 หรือ +1 แสดงถึงการมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง แต่หากมีค่าเข้าใกล้ 0 แสดงถึงการมีความสัมพันธ์กันในระดับน้อย หรือไม่มีเลย

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากคำถามปลายเปิด (Open ended Question) ที่แสดงปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของผู้บริหารท้องถิ่นในตำบลแม่ยางฮ่อ อำเภอร่องวาง จังหวัดแพร่ วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context) นำเสนอเป็นความเรียงประกอบตาราง โดยการแจกแจงความถี่ของผู้ตอบคำถามปลายเปิดตามลำดับความสำคัญ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

1. ระดับการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของผู้บริหารท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ยางฮ่อ อำเภอร่องวาง จังหวัดแพร่

ผลวิเคราะห์ระดับการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของผู้บริหารท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ยางฮ่อ อำเภอร่องวาง จังหวัดแพร่ พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.44) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน มาตรฐานด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.42) รองลงมา คือ มาตรฐานด้านรายได้ ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.51) มาตรฐานด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.59) และน้อยที่สุดคือ มาตรฐานด้านนันทนาการ ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.49) ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของผู้บริหารท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ยางฮ่อ อำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่

n = 249

การดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. มาตรฐานด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล	4.36	0.42	มาก
2. มาตรฐานด้านรายได้	4.32	0.51	มาก
3. มาตรฐานด้านนันทนาการ	4.23	0.49	มาก
4. มาตรฐานด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง	4.31	0.59	มาก
โดยภาพรวม	4.31	0.44	มาก

2. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักพรหมวิหารธรรมกับการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของผู้บริหารท้องถิ่นในตำบลแม่ยางฮ่อ อำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างหลักพรหมวิหารธรรม กับการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของผู้บริหารท้องถิ่นในตำบลแม่ยางฮ่อ อำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่ โดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวก ในระดับมาก ($R = 0.873^{**}$)

การบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรม ตามหลักเมตตา ความรัก กับการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของผู้บริหารท้องถิ่นในตำบลแม่ยางฮ่อ อำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่ โดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวก ในระดับมาก ($r = 0.891^{**}$)

การบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรม ตามหลักกรุณา ความสงสาร กับการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของผู้บริหารท้องถิ่นในตำบลแม่ยางฮ่อ อำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่ โดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวก ในระดับปานกลาง ($r = 0.741^{**}$)

การบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรม ตามหลักมุทิตา ความยินดี กับการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของผู้บริหารท้องถิ่นในตำบลแม่ยางฮ่อ อำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่ โดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวก ในระดับมาก ($r = 0.899^{**}$)

การบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรม ตามหลักอุเบกขา ความวางใจเป็นกลาง กับการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของผู้บริหารท้องถิ่นในตำบลแม่ยางฮ่อ อำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่ โดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวก ในระดับปานกลาง ($r = 0.504^{**}$) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมกับการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของผู้บริหารท้องถิ่นในตำบลแม่ยางฮ่อ อำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	ตัวแปรตาม				
	การดูแลคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ				
ตัวแปรอิสระ	Y1	Y2	Y3	Y4	Y
X1	.584**	.566**	.557**	.498**	.891**
X2	.886**	.783**	.693**	.508**	.741**
X3	.767**	.914**	.841**	.862**	.899**
X4	.495**	.758**	.501**	.503**	.504**
X	.794**	.920**	.829**	.776**	.873**

3. การบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของผู้บริหารท้องถิ่นในตำบลแม่ยางฮ่อ อำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่

ผลการวิเคราะห์การบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของผู้บริหารท้องถิ่นในตำบลแม่ยางฮ่อ อำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth Interview) แบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended Questionnaire) และนำข้อมูลดิบที่ได้มารวบรวมเพื่อวิเคราะห์โดยวิธีการที่เหมาะสม

3.1 ตามหลักเมตตา ความรักใคร่ สรุปลงได้ว่า การบูรณาการตามหลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารท้องถิ่น ความรักใคร่มีความปรารถนาให้ผู้สูงอายุมีความสุขในการใช้ชีวิต โดยให้คำปรึกษาและดูแลอย่างใกล้ชิด ใช้หลักเหตุผลและมีความจริงใจกับทุก ๆ คน กำหนดแนวทางในการวางแผนการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพให้แก่ผู้สูงอายุในชุมชน พร้อมทั้งสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี

3.2 ตามหลักกรุณา ความสงสาร สรุปลงได้ว่า การบูรณาการตามหลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารท้องถิ่น มีการจัดระเบียบและแนวทางการปฏิบัติงานในองค์การโดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก เป็นที่ปรึกษาที่ดี และให้ออกาสผู้ที่ทำงานผิดพลาดได้ปรับปรุงตนเอง เข้าร่วมกิจกรรมงานบุญ งานกุศลต่าง ๆ ในท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง เพื่อได้ใกล้ชิดกับประชาชนและรับทราบปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน เพื่อที่จะได้นำมาแก้ไขให้ดีขึ้นต่อไป

3.3 ตามหลักมูทิตา ความยินดี สรุปลงได้ว่า การบูรณาการตามหลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารท้องถิ่น ต้องเป็นผู้ที่มีใจชื่นชมยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดีมีจิตใจที่ปราศจากความอิจฉาริษยา ต้องรู้จักใช้เทคนิคในการสร้างขวัญกำลังใจให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีความภาคภูมิใจในการทำงานที่ประสบความสำเร็จ มีความยินดีด้วยความจริงใจเมื่อเห็นผู้อื่นมีความสุข สนับสนุนกิจกรรมของท้องถิ่น หมู่บ้านเพื่อให้ประชาชนได้รับความสุขสะดวกสบายอย่างเต็มที่ มีจิตผ่องใส แสดงต่อผู้สูงอายุด้วยความสุภาพ นุ่มนวล เป็นแบบอย่างที่ดี

3.4 ตามหลักอุเบกขา ความวางใจเป็นกลาง สรุปลงได้ว่า การบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของผู้บริหารท้องถิ่นในตำบลแม่ยางฮ่อ อำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ ผู้บริหารท้องถิ่นวางตัวเป็นกลางเพื่อให้เกิดความยุติธรรมเป็นที่น่าเชื่อถือในการปฏิบัติงานหรือการกระทำใด ๆ มีความเป็นกลาง รับฟังความคิดเห็นของทุกภาคส่วน ยึดระเบียบกฎหมายของทางราชการเป็นหลัก และประยุกต์ใช้หลักธรรมที่เหมาะสมกับการดูแลผู้สูงอายุ มีบูรณาการในงานดูแลความขัดแย้ง ไม่ให้อคติเข้าครอบงำจิตใจ

อภิปรายผล

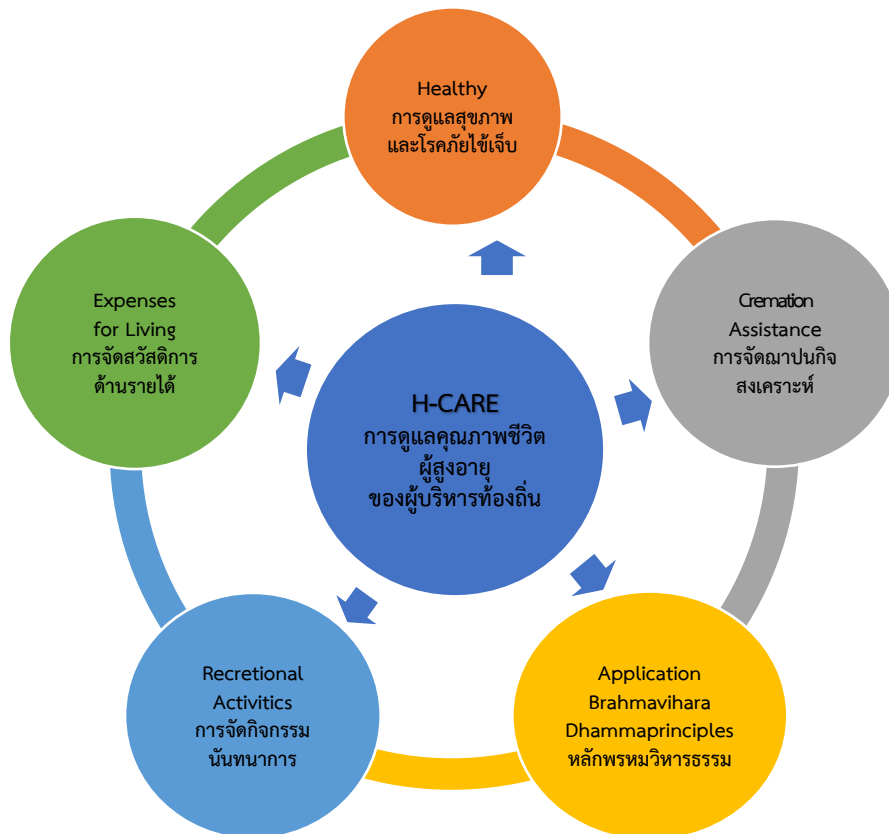
จากผลการวิเคราะห์ระดับการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของผู้บริหารท้องถิ่นในตำบลแม่ยางฮ่อ อำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการดูแลสุขภาพและโรคภัยไข้เจ็บของผู้สูงอายุเป็นรายบุคคล สนับสนุนบริการทางการแพทย์และบริการสาธารณสุขของผู้สูงอายุที่จัดไว้ให้โดยสะดวก และมีบริการตรวจสุขภาพประจำปี มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพให้เหมาะสมกับวัย ให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพ คัดกรองสุขภาพเบื้องต้น และการป้องกันรักษา ยอมรับสภาพเสื่อมถอยของร่างกาย และปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับสถานะที่เป็นอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับ พระปลัดสุพจน์ สุเมโธ (วารีบ่อ) (2565) พบว่า คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ทั้ง 4 ด้าน คือ 1) ด้านร่างกาย 2) ด้านจิตใจ 3) ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม 4) ด้านสภาพแวดล้อม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวลักษณ์ สมยา (2565) พบว่า ความต้องการคุณภาพชีวิตและสภาพร่างกายที่ดีของผู้สูงอายุ อยู่ในระดับที่มาก

ความสัมพันธ์ระหว่างหลักพรหมวิหารธรรมกับการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของผู้บริหารท้องถิ่นในตำบลแม่ยางฮ่อ อำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวก ในระดับมาก ($R = 0.873^{**}$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักพรหมวิหารธรรม ซึ่งประกอบด้วย 1) เมตตา ความรักใคร่ ปรารถนาดีอยากให้เขามีความสุข 2) กรุณา สงสาร มีความต้องการที่อยากช่วยให้พ้นทุกข์ 3) มูทิตา มีความยินดีเมื่อผู้อื่นอยู่ดีมีความสุข มีจิตผ่องใส และ 4) อุเบกขา ความวางใจเป็นกลาง กับ การดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของผู้บริหารท้องถิ่นในตำบลแม่ยางฮ่อ อำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ ซึ่งประกอบด้วย 1) มาตรฐานด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล 2) มาตรฐานด้านรายได้ 3) มาตรฐานด้านนันทนาการ และ 4) มาตรฐานด้านความมั่นคงทาง

สังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีระดับนัยสำคัญค่อนข้างสูง กล่าวคือ ผู้บริหารท้องถิ่นสามารถนำหลักพรหมวิหารธรรม มาประยุกต์เพื่อการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ทำให้ผู้บริหารท้องถิ่นในตำบลแม่ยางฮ่อ อำเภอร่องขาว จังหวัดแพร่ ปฏิบัติหน้าที่การดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามบทบาทได้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ คมกริช สุขพัตร (2566) พบว่า การประยุกต์หลักพรหมวิหารธรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากได้แก่ 1) ด้านเมตตา ความปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข ผู้นำมีการกระทำดี เป็นกลางไม่มีอคติ ให้ความจริงใจต่อบุคลากร ให้คำปรึกษาการทำงาน 2) ด้านกรุณาความปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ รู้จักการให้อภัย ให้กำลังใจการทำงาน มีความสงสารเห็นใจ เข้าใจข้อจำกัดของการทำงาน 3) ด้านมูทิตา มีความยินดีเมื่อเห็นผู้อื่นได้ดีอย่างจริงใจ มีจิตใจผ่องใสทั้งทางกายวาจาใจ มีการสร้างขวัญกำลังใจ สร้างความสัมพันธ์อันดีและพิจารณาความชอบ 4) ด้านอุเบกขา การรู้จักวางเฉย ให้ความยุติธรรมในการบริหารงาน มีความซื่อสัตย์สุจริตวางตัวเป็นกลาง และทำให้คนในองค์กรเข้าใจกัน

จากผลการวิเคราะห์การบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของผู้บริหารท้องถิ่นในตำบลแม่ยางฮ่อ อำเภอร่องขาว จังหวัดแพร่ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบูรณาการตามหลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารท้องถิ่น ตามหลักเมตตา ความรักใคร่ มีความปรารถนาให้ผู้สูงอายุมีความสุขในการใช้ชีวิต โดยให้คำปรึกษาและดูแลอย่างใกล้ชิด ใช้หลักเหตุผลและมีความจริงใจกับทุก ๆ คน ตามหลักกรุณา ความสงสาร มีการจัดระเบียบและแนวทางการปฏิบัติงานในองค์การโดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก ตามหลักมูทิตา ความยินดี ผู้บริหารท้องถิ่นต้องเป็นผู้ที่มีใจชื่นชมยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดีมีจิตใจที่ปราศจากความอิจฉาริษยา มีความยินดีด้วยความจริงใจเมื่อเห็นผู้อื่นมีความสุข และหลักอุเบกขา ความวางใจเป็นกลาง ผู้บริหารท้องถิ่นวางตัวเป็นกลางเพื่อให้เกิดความยุติธรรมเป็นที่น่าเชื่อถือ ซึ่งสอดคล้องกับ พระครูธรรมธัชบุญเที่ยง พุทธสาวิโก (ลักษณะพลวงค์) (2564) พบว่า การบูรณาการหลักพุทธธรรมกับการสื่อสารทางการเมืองเพื่อเสริมสร้างความสมานฉันท์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า นักการเมืองมีการแต่งกายเหมาะสม ถูกต้องตามกาลเทศะ มีการพูดคุยกับบุคคลที่เห็นต่างทางการเมือง มีจิตเมตตาปรารถนาดีต่อประชาชนทั้งต่อหน้าและลับหลัง มีการแบ่งปันข้อมูลข่าวสารให้กับประชาชน มีความประพฤติทางกาย ทางวาจา ทางใจ อย่างสุจริต รู้จักเคารพและรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย เรื่อง การบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของผู้บริหารท้องถิ่นในตำบลแม่ยางฮ่อ อำเภอร่องวาง จังหวัดแพร่

องค์ความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์การวิจัย โดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. Healthy การดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ มาตรฐานด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ได้แก่ การดูแลสุขภาพและโรคภัยไข้เจ็บของผู้สูงอายุเป็นรายบุคคล สนับสนุนบริการทางการแพทย์และบริการสาธารณสุขของผู้สูงอายุที่จัดไว้ให้โดยสะดวก และมีบริการตรวจสุขภาพประจำปี
2. Cremation Assistance การดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ มาตรฐานด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว และการคุ้มครอง ได้แก่ มีการจัดการงานศพสงเคราะห์ ที่เหมาะสมและทั่วถึง
3. Application Brahmvihara Dhamma principles หลักพรหมวิหารธรรม ซึ่งหลักธรรมที่กล่าวมานี้คือหลักพรหมวิหารธรรม เป็นหลักธรรมที่ทำให้ผู้ประพฤติปฏิบัติตามเป็นผู้ประเสริฐ อันเพื่อประโยชน์สุขแก่ประชาชนในพื้นที่
4. Recreational Activities การดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ มาตรฐานด้านนันทนาการ ได้แก่ มีการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุ จัดตั้งศูนย์รวมของผู้สูงอายุในการพักผ่อน ออกกำลังกาย มีการจัดกิจกรรมนันทนาการ และงานรื่นเริงต่าง ๆ
5. Expenses for living การดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ มาตรฐานด้านรายได้ ได้แก่ มีการจัดสวัสดิการด้านรายได้แก่ผู้สูงอายุที่ยากจน มีการช่วยเหลือค่าครองชีพประจำวัน และมีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

สรุปผลการวิจัย

ระดับการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของผู้บริหารท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ยางฮ่อ อำเภอร่องวาง จังหวัดแพร่ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุก การดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ โดยพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ความสัมพันธ์ระหว่างหลักพรหมวิหารธรรม กับการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของผู้บริหารท้องถิ่นในตำบลแม่ยางฮ่อ อำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ โดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวก ในระดับสูง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

การบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของผู้บริหารท้องถิ่นในตำบลแม่ยางฮ่อ อำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ พบว่า 1) ผู้บริหารท้องถิ่นควรให้คำปรึกษาและดูแลอย่างใกล้ชิด กำหนดแนวทางในการวางแผนการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ 2) ผู้บริหารท้องถิ่นควรมีการจัดระเบียบและแนวทางการปฏิบัติงานในองค์การโดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก และรับทราบปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน 3) ผู้บริหารท้องถิ่นควรเป็นผู้ที่มีใจซื่อสัตย์เมื่อนักการเมืองได้มีจิตใจที่ปราศจากความอิจฉาริษยา มีความยินดีด้วยความจริงใจเมื่อเห็นผู้อื่นมีความสุข 4) ผู้บริหารท้องถิ่นควรวางตัวเป็นกลางเพื่อให้เกิดความยุติธรรมเป็นที่น่าเชื่อถือในการปฏิบัติงานหรือการกระทำใด ๆ ยึดระเบียบกฎหมายของทางราชการเป็นหลัก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 ผู้บริหารท้องถิ่นควรส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาเพิ่มมากขึ้น อันจะช่วยให้จิตใจของผู้สูงอายุสงบ ไม่เครียด ไม่หดหู่และสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตได้อย่างมีเหตุผล

1.2 ผู้บริหารท้องถิ่นควรส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเข้ามามีส่วนร่วมกับกิจกรรมภายในชุมชนมากขึ้น ยิ่งขึ้น เพราะจะทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกว่ามีคุณค่า ไม่โดดเดี่ยว และช่วยให้สภาพจิตใจดีขึ้นด้วย

1.3 ผู้บริหารท้องถิ่นควรจัดสภาพแวดล้อมที่ดีที่มีความปลอดภัย มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอ และเหมาะสม มีระบบสาธารณสุขที่เข้าถึง รวมถึงใกล้สถานพยาบาล ซึ่งจะทำให้ผู้สูงอายุมี คุณภาพชีวิตที่ดีมากขึ้น

1.4 ผู้บริหารท้องถิ่นควรส่งเสริมให้คนในครอบครัวเข้าถึงข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

1.5 ผู้บริหารท้องถิ่นควรส่งเสริมให้หน่วยงานเอกชนและองค์กรการกุศลร่วมกันจัดสร้างที่อยู่อาศัยและบริการดูแลผู้สูงอายุที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

2. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุอย่างละเอียด เพื่อนำข้อมูลเชิงลึกมาปรับปรุงและต่อยอดงานวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ เพื่อนำข้อมูลไปใช้ตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติเรื่องสังคมผู้สูงอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ควรมีการศึกษากลยุทธ์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในท้องถิ่น โดยสัมภาษณ์และจัดสนทนากลุ่มกับผู้สูงอายุและครอบครัว และข้อมูลที่ได้จะนำมาวิเคราะห์เพื่อจัดทำแนวทางพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่เหมาะสมและนำไปใช้ได้จริง

เอกสารอ้างอิง

กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2565). *สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2565*. กรุงเทพฯ: บริษัท อมรินทร์ คอร์ปอเรชั่นส์ จำกัด (มหาชน).

กุลิสรา อินอัญชัย. (2566). *การบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมเพื่อการปกครองของผู้บริหาร เทศบาลตำบลสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา*. (รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).

คมกริช สุขพัตร. (2566). *ภาวะผู้นำทางการเมืองของคณะผู้บริหารเทศบาลเมืองปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา*. (รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).

พระครูธรรมธัชบุญเที่ยง พุทธสวโก (ลักษณะพลวงค์). (2564). *การบูรณาการหลักพุทธธรรมกับการ สื่อสารทางการเมืองเพื่อเสริมสร้างความสมานฉันท์*. (ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).

- พระปลัดสุพจน์ สุเมธ (วาริโป). (2565). *การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่นในอำเภอยี่งอ จังหวัดกาฬสินธุ์*. (รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).
- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560*. สืบค้นจาก <https://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2560/A/040/1.PDF>.
- เสาวลักษณ์ สมยา. (2565). *การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลแวงน่าง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม*. (รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ยางฮ่อ. (2566). *ข้อมูลพื้นฐาน องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ยางฮ่อ*. สืบค้นจาก https://www.maeyanghor.go.th/view_upload.php?main=top_menu&id=1.
- Cronbach, L. J. (1971). *Essentials of psychological testing*. (4th Edition). New York: Harper & Row.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: an introductory analysis*. New York: Harper & Row.